

Lindegaard Dairy leverer mælk i topklasse

SIDE 2

Stop for aflivning af tyrekalve i 2022

SIDE 3

Er du klar til udbyttmåling?

SIDE 4

Historisk lav fremstillingspris på mælk

Fremstillingsprisen på mælk er faldet med 50 øre/kg EKM de seneste 10 år, og er nu nede på 2,40 kr. Fagligt dygtige mælkeproducenter med økonomisk flair står bag det flotte resultat.

Efter ti år tør økonomikonsulent Arne Oksen, Seges, nu tage bladet fra munden. Han afslører, hvor nervøs han var på dansk mælkeproduktions vegne tilbage i 2008-2009, hvor de stigende jordpriser redningsplanke forsvandt under danske landmænds økonomi.

"For at være helt ærlig, så var jeg bange for, at en langsigtet mælkepris på 2,50 kr. ville tage livet af mælkeproduktionen i Danmark. I 2011 var vi oppe på en fremstillingspris for mælk på 3,00 kr., og der er ingen tvivl om, at det har været en kamp for mælkeproducenterne at komme ned på de 2,40 kr., vi er landet på i 2019. Men det er lykkedes, og det, synes jeg, er helt utrolig positivt."

Sådan lyder det fra økonomikonsulent Arne Oksen, der har fulgt dansk landbrugs økonomi i mere end 20 år. Og han understreger, at det er landmændene selv, der har opnået det flotte resultat ved et vedholdende fokus på driftsomkostningerne.

"Mælkeproducenterne har fået et helt andet fokus på at tjene penge på driften. Når vi ser på tallene, ser vi forbedringer i både stald og mark. Omkostningerne er holdt i ro,

og man får simpelthen mere for de samme penge," siger Arne Oksen.

Det rykker på grovfoderet

Flere faktorer spiller ind på det flotte resultat. Ydelsesstigningen, den øgede kapacitetsudnyttelse på de mange bedrifter, hvor der efter kvotens fald er kommet ekstra køer i det samme anlæg og øget fokus på alle de små forbedringer, der alt sammen er med til at trykke fremstillingsprisen på mælk ned. Der er dog ét område, der særligt springer Arne Oksen i øjnene.

"Den største ændring er uden tvivl sket i marken. Vi ser en helt klar forbedring i fremstillingsprisen på grovfoder, og dét er virkelig noget, der batter. For ti år siden var der nok en tendens til, at man sagde, at kvægbrugere var gode til køer, men ikke gode i marken, og det har virkelig ændret sig. Vi kan se, at stadig flere udliciterer hele eller dele af markdriften. Det tyder på, at den enkelte tager stilling til, hvor han vil lægge kræfterne, så det hele er blevet mere effektivt og professionelt," slår Arne Oksen fast.

Fremstillingsprisen på grovfoder er faldet fra 1,52 kr./FEN i 2012 til 1,14 kr./FEN i 2019.

Fremstillingsprisen på mælk kommer længere ned

I dag er Arne Oksen langt mere fortrøstningsfuld på mælkeproducenternes vegne end for ti år siden.

"Jeg er slet ikke i tvivl om, at fremstillingsprisen på mælk fortsætter nedad fra de 2,40 kr., vi ser i dag. Når vi ser på den bedste tredjedel, er de nede under en fremstillingspris på 2,20 kr./kg EKM, de bedste 10 pct. nærmer sig 2 kr., og jeg tror på, at mange flere når der ned," fortæller han.

Opskriften er dog ikke enkel, lyder det fra den – nu positive – økonomikonsulent.

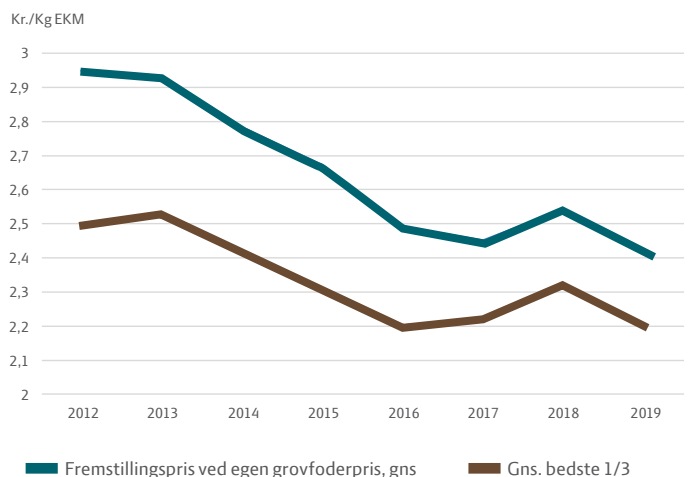
"Hvis du spørger grovfoderfolkene, vil de sige, det ligger i marken. Spørger du avlsfolkene, lyder svaret, at løsningen ligger der, mens dyrlægerne nok vil pege på sundheden. Sandheden er, at det kræver, at du har fokus på samtlige faglige områder og samtidig har styr på alt vedrørende omkostninger. Og det tyder det på, nutidens mælkeproducenter er blevet meget bedre til," lyder det fra Arne Oksen.

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

Arne Oksen er utrolig positiv over den faldende fremstillingspris på mælk. Foto: SEGES

FREMSTILLINGSPRISEN PÅ MÆLK VED EGEN GROVFODERPRIS

Derfor leverer Lindegaard Dairy mælkekvalitet i topklasse

Arnold van Veen (i midten) og hans to medarbejdere Elena og Vova har stor fokus på mælkekvaliteten. Foto: Lindegaard Dairy

Sunde yvere giver både mere og bedre mælk – og mindre bøvl. Det er filosofien bag Arnold van Veens mælkeproduktion. Og den filosofi resulterer i mælk af den fineste kvalitet i landet – med imponerende lavt celle- og kimtal.

På Lindegaard Dairy ved Årre stræber ejer Arnold van Veen og hans medarbejdere behårdt efter mælkekvalitet i topklasse. Og det lykkes så godt, at bedriftens mælk hører til blandt den absolut fineste i Danmark. Med et gennemsnitligt celletal på 91.000 og et kimtal på 2.000 har de god grund til at være stolte. Kun tre celletalsmålinger mellem 150.000 og 160.000 samt en enkelt kimtalsmåling på 6.000 adskiller bedriften fra titlen som Kvalitetsmester 2019. Da SEGES giver Arnold van Veen den besked, bliver han glad, men ikke overrasket. Siden 2017 har Lindegaard Dairy ligget lunt på celletallets top ti-liste.

Klart fokusområde

"Vi har god mælkekvalitet som et klart fokusområde. Vi går målrettet efter et celletal under 100.000 og et kimtal under 5.000," forklarer Arnold van Veen. Og det har han en god begrundelse for:

"Mange har sagt til mig, at jeg jo ikke får mere i tillæg for at ligge under 200.000 i celletal. Men jeg er sikker på, at køer med lavest muligt celletal og fuld produktion i alle fire kirtler producerer mest effektivt," fortæller han.

Bedriften består af 160 Dansk Holstein, hvoraf ca. 10 pct. er krydsninger med Dansk Rødbroget. Arnold van Veen kom til Danmark og overtog bedriften i 2015 sammen med sin kæreste Ingrid. De havde stor fokus på at nedbringe celletallet, som dengang lå på 220.000. Arnold fortæller, at han mistede Ingrid i 2018. Det var hårdt, men han besluttede at blive i Danmark og fortsætte den bedrift, som de to sammen havde arbejdet så hårdt på at bringe til tops. Han har nu to dygtige fuldtidsmedarbejdere, som har stor forståelse for, at god yversundhed ikke bare giver bedre mælk, men også gør arbejdet nemmere.

Rene køer og godt foder

Den gode mælkekvalitet på Lindegaard Dairy starter allerede ude i stalden, hvor rene køer har høj prioritet.

"Vi går meget op i, at der er velstrøet og bruger nok en del mere savsmuld i sengene end gennemsnittet," fortæller Arnold van Veen og tilføjer, at de både skraber ned efter hver malkning, og når der tjekkes for brunst.

"Og så har vi investeret i en robotskraber, fordi den er supergod til at holde spalterne rene," fortæller han.

Også foderet er en væsentlig faktor for god mælkekvalitet på gården.

"Vi har stort fokus på at producere grovfoder af høj kvalitet og sørger for, at rationen er veltilpasset med korrekt mængde kraftfoder. Velfodrede køer i passende huld og med en god fordøjelse kan nemmere modstå mastitis," mener Arnold van Veen.

Rene yvere og god forberedelse

Malkestalden er en 2x7 sildebensstald fra 1996, og der malkes to gange dagligt.

"Vi gør meget ud af at forberede køerne godt, og vi følger en helt fast rutine, hvor vi tager syv køer ad gangen," fortæller Arnold van Veen og tilføjer, at god hygiejne under malkning har høj prioritet. De bruger prædyp og er meget omhyggelige med at sikre rene og tørre patter. Efter malkning bruges pattedyt med jod af en type, der bliver på yveret til næste malkning.

"En bonus ved pattedyt er også, at man får tjekket det tomme yver," forklarer han.

Behandling og udsætning

Spottes et problem under malkning – fx hævelse eller dårlig tømning, tjekkes mælken straks med CMT-

test. Mælkeprøver fra køer med mastitis samt fra køer til goldning sendes til analyse, og i samarbejde med dyrlægen udarbejdes behandlingsplaner.

"En ko med behandlingskrævende yverbetændelse får altid en chance med en god behandling suppleret med smertestillende medicin. Men bliver den kronisk, ryger koen ud med det samme," forklarer Arnold.

Det er dog ikke mange yverbetændelser, der optræder i besætningen, hvilket også kan tilskrives en klar goldningsstrategi og stor fokus på hygiejne ved selve goldningen.

Lavt kimtal kræver opmærksomhed

Heller ikke et lavt kimtal kommer af sig selv.

"Vi har altid fokus på kim. Vi tjekker hver gang, at vasken fungerer, som den skal. Vi overholder service og skifter pattegummi regelmæssigt," slutter Arnold van Veen.

/ KIRSTEN MARSTAL, SEGES

NÆSTEN KVALITETSMESTER:

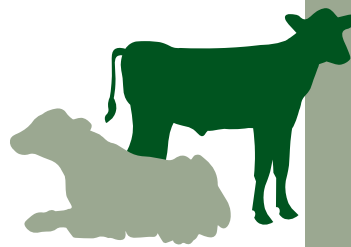
5 producenter formåede i 2019 at holde alle celletalsmålinger under 150.000. 10 mælkeproducenter holdt alle kimtalsmålinger under 5.000. Der er dog ingen gengangere i de to grupper, og dermed ingen der kunne opfylde alle 3 kriterier for kvalitetsmestertitlen:

- Ingen celletalsmålinger over 150.000
- Ingen kimtalsmålinger over 5.000
- Ingen antibiotikauheld

Stop for aflivning af tyrekalve fra 2022

Jerseyformand skruer op for kønssorteret sæd

L&F Kvæg og Dansk Jersey har vedtaget en ambitiøs målsætning om et stop for aflivning af kalve fra årsskiftet 2021-2022.

Når der kommer en tyrekalv til verden på en jerseybedrift, er der næppe kamp om opgaven med at aflive den. Der er ingen, der synes, det er rart at aflive en velskabt kalv. Og befolkningen synes ikke om, at vi gør det. Derfor må det stoppe. Formand for L&F Kvæg, Christian Lund, er derfor glad for at Dansk Jersey og L&F Kvæg har vedtaget en målsætning om 100 pct. stop for aflivning af tyrekalve af alle racer fra årsskiftet 2021-2022.

"Hvis vi skal fortsætte med at have befolkningens opbakning, kan vi simpelthen ikke forsvare at skabe et liv for derefter tage det igen udelukkende med økonomiske argumenter," siger Christian Lund.

Også formand for Dansk Jersey, Bent Olesen, er sikker på, at det er det rigtige skridt at tage.

"For det første er det et klart signal om, at Dansk Jersey tager ansvar for produktionen. For det andet ser jeg det som en investering i den fremtidige mælkepris, fordi det er med til at styrke den historie, vi gerne vil fortælle om mælken som et bæredygtigt og etisk forsvarligt produkt," siger Bent Olesen.

Jersey er pionerer

De to formænd er klar over, at aftalen stiller nye og høje krav til landets jerseyproducenter. Bent Olesen ser det dog også som et skridt til at styrke Dansk Jersey.

"Det handler om at skabe et produkt med øget værdi. Dansk Jersey har længe været pioner i forhold til at bruge

kønssorteret kviesæd (X-VIK), og vi er også godt på vej med at bruge kødkvægssæd, der er kønssorteret for tyrekalve (Y-VIK)," siger Bent Olesen.

Samtidig gør han opmærksom på, at man som jersey-avler først og fremmest må lægge en strategi i forhold til den aftager, man har.

"Det er ikke nødvendigvis alle, der behøver at kaste sig over brugen af Y-Vik. Hvis man kan få afsat kviekalvene på en god måde, er det måske ikke noget, man behøver investere i," lyder det fra Bent Olesen.

Redskaberne skal tunes

Når tyrekalvene ikke skal aflives, skal der tænkes nyt, eller endnu mere af det man allerede gør. Det betyder brug af kønssorteret sæd – både X-VIK og Y-VIK, kødkvægskrydsning og evt. specialiseret produktion af kvier eller forlænget laktation. Afdelingsleder Anders Fogh, SEGES, er overbevist om, at både SEGES og universiteterne vil øge fokus på området, så eksisterende redskaber fintunes og nye muligheder undersøges.

"Der er ingen tvivl om, at der også er brug for at tænke anderledes. Vi har redskaber i værktøjskassen, men det er sandsynligvis meget besætningspecifikt, hvilken løsning der giver det bedste resultat, så det er umuligt at give et generelt råd om, hvad kvægbrugeren skal gøre. Men jeg er sikker på, det er et område, vi bliver meget klogere på i fremtiden," siger Anders Fogh.

Undtaget fra aftalen er naturligvis aflivninger, der sker af hensyn til sundhed eller dyrevelfærd.

Bent Olesen er netop begyndt at bruge kønssorteret kødkvægssæd.

Aktuelt bruger Bent Olesen 60 pct. kødkvægssæd til køerne. Kvierne bliver insemineret med kønssorteret jersey-sæd to gange, derefter konventionelt sæd.

"Vi mangler lige at få det sidste konventionelle sæd ud. Blandt andet skal vi jo tage stilling til, hvad vi gør, hvis der er kvier, der løber om flere gange," lyder det fra jerseyformanden.

Men han skruer hele tiden på det i insemineringsplanerne. Blandt andet har han siden slutningen af 2019 taget kønssorteret kødkvægssæd (Y-VIK) i brug.

"Det er jo nemt at styre i DMS, så vi får lavet de rette insemineringsplaner. Og man bliver hele tiden klogere. Blandt andet har man fundet ud af, at vi skal inseminere senere, når vi bruger kønssorteret sæd," fortæller Bent Olesen.

I forhold til at finde det rette insemineringsstidspunkt føler Bent Olesen sig godt hjulpet.

"Vi har jo gode digitale løsninger til at se dyrenes brunst, og mon ikke vi får endnu flere digitale hjælpemidler i fremtiden," forudser Bent Olesen.

Bent Olesen, formand for Dansk Jersey.
Foto: Viking Danmark

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

"For det første er det et klart signal om, at Dansk Jersey tager ansvar for produktionen. For det andet ser jeg det som en investering i den fremtidige mælkepris"

Bent Olesen, formand for Dansk Jersey

Læs også artiklen "Økonomiske scenarier for brug af kønssorteret sæd i økologiske jerseybesætninger" på landbrugsinfo.dk

KVÆGKONGRES2020

ÅRSMØDET (BERETNINGEN) ER GRATIS

Hvordan er det gået for dansk kvægbrug det seneste år? Hvad har vi fokus på? Og hvad er vores udfordringer? Få svarene, når sektordirektør for L&F Kvæg, Ida Storm og formand Christian Lund indtager scenen til årsmødet på kvæggkongressen. Vi håber at se dig.

Det er gratis at deltage i årsmødet – du skal blot melde dig til på kvæggkongres.dk

Er du klar til udbyttetmåling i 2020?

Både Claas, John Deere og Krone finsnitte kan nu overføre udbyttetmålinger digitalt. Foto: SEGES.

Mere og bedre viden om dine udbytter er vejen til at forbedre dem.

Hvis du har udbytteregistrering helt ned på markniveau, har du grundlaget i orden for at optimere bedriftens samlede udbytte og økonomi. Når resultatet fra udbytteregistreringerne er tilgængeligt, kan du bruge oversigten til at få overblik over – og sammenligne – markernes udbytter.

Er der marker, som skiller sig ud fra mængden? Det kan være marker, som præsterer enten usædvanlig godt – eller det modsatte. Stil kritiske spørgsmål til udbytterne og sammenkæd resultatet med den viden, du har om de dyrkningsmæssige faktorer og tiltag på den enkelte mark.

Er der tendens til gennemgående dyrkningsmæssige faktorer, der har indflydelse på udbyttet? Fx jordbundsforhold, alder, afgrødevalg, sorter/blanding, forfrugt, etablering, gødningsstrategi, plante-

beskyttelse, vanding, høst og høsttidspunkt. Kan du se en sammenhæng mellem udbyttevariationen på markerne og den måde, du har dyrket og passet dine afgrøder på?

Med udbytteregistrering får du mulighed for at bedømme effekten af de tiltag, du gør, og du kan vurdere, om du har valgt den rigtige strategi i den rigtige mark.

Hertil kommer bedre overblik over din produktion i marken med synlige mål og resultater, der kan motivere dine medarbejdere. Og du kan beregne prisen på dit foder og optimere på omkostningerne samtidig med en bedre mulighed for foderplanlægning, da du løbende har styr på la-

gerbeholdningerne, hvis du samtidig bruger lagermodulet i DMS.

Flere digitale maskinstationer i 2020

Udbytteregistrering skal være så nemt som muligt, og data skal være til rådighed så snart, at finsnitte kører fra marken. Indtil videre har det været finsnitte af mærket Claas eller John Deere, der har haft mulighed for digital overførsel af udbyttedata, men fra sæsonen 2020 har Krone-finsnitte også muligheden for digital overførsel, ligesom firmaerne FoderTeknik og CowConnect er klar med en løsning, der i princippet kan installeres på en hvilken som helst finsnitte, vejevogn eller brovægt. Bruger du maskinstation til finsnitning og høst af grovfoderet, vil det derfor være en rigtig god idé at spørge dem, hvilken løsning for udbytteregistrering, de kan tilbyde.

/ PETER HVID LAURSEN, SEGES

Vil du gerne have dygtigere medarbejdere?

Klæd dine udenlandske medarbejdere på med faglig information på engelsk. Det hele er samlet på www.landbrugsinfo.dk/workingwithcattle.

Når man har udenlandske medarbejdere uden praktisk landbrugsfaglig erfaring, kan det være en udfordring at holde den faglige standard på det niveau, nutidens toptunede malkekøer kræver.

Hvis du gerne vil give dine medarbejdere de bedste forudsætninger for at passe køer og kalve til UG, håndtere køerne korrekt eller få en bedre forståelse af dansk kultur, er der masser af hjælp at hente i materialet på www.landbrugsinfo.dk/workingwithcattle. Her findes blandt andet:

• Film med engelske undertekster om:

- Korrekt håndtering af kvæg
- Malkerutiner
- Management af senebåse

• Online kurser på engelsk om:

- Kalvepasning
- Mælke kvalitet
- Korrekt hjælp ved kælvning

• Pjecer og artikler på engelsk om:

- Undgå bakterier i mælken
- Hvad er Lean?
- Forstå dansk kultur
- Og meget mere.

Læs mere og hent materialet på:

www.landbrugsinfo.dk/workingwithcattle

/ LONE SYLVEST SØGAARD, SEGES

Husk også, at der er **5 sessioner målrettet udenlandske medarbejdere på Kvægekongres 2020**. Program og tilmelding findes på kvækkongres.dk

Learn more about managing cows at www.landbrugsinfo.dk/workingwithcattle

Kul er ikke tilladt i den økologiske mælkeproduktion

Enkelte kul-lignende produkter er stadig tilladt, men det kan ændre sig.

Ønsker du at anvende kul-lignende produkter, er der stadig nogle enkelte på markedet som pt er tilladt, men det kan ændre sig. Nogle produkter med indhold af kaolin er lovlige at bruge i den økologiske produktion til at minimere diarré hos kalve. Andre kul eller kul-lignende produkter, er fejlagtigt mærket med, at de kan anvendes i økologisk produktion. Derfor anbefales det, at du kontakter din lokale konsulent eller SEGES Økologi Innovation, Birgit Ingvorsen (bii@seges.dk) eller Martin Øvli Kristensen (makr@seges.dk) for at høre, hvilke muligheder der er.

/ MARTIN ØVLI KRISTENSEN, SEGES